

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

III. De iisdem verbis Esaiaë.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

S E R M O III.

De Verbis Esaia Prophetæ.

NON vobis arbitror excidisse de duobus Seraphim hodie nobis habendum esse sermonem propter illud Isaia^a: qui postquam Dominum sese vidisse testatus est super solium residentem, addidit *Seraphim stare super illud*. Seraphim quidem, dilectissimi, sicut frequenter audistis, nomen est supernorum spirituum, ordinis unius de novem summi atque supremi. Verum hoc loco, ut arbitror, non in ea ponitur significatio, præsertim cum innumera illa sint agmina, hic duo tantum Seraphim describantur.

Per duo Seraphim, intelligitur creatura Angelica & humana.

Luc. 12. f. Christus ad reparandas ruinas Angelorum novos in terra condit Angelos, imò Seraphim, i. e. homines igneos.
Esa. 14. d

Lucifer lucem habuit, sed non ardorem.

Et ego quidem, fratres, si licet in hac parte unicuique abundare in suo sensu, in duobus Seraphim duplicem arbitror intelligi creaturam rationabilem, angelicam scilicet & humanam. Nec mireris hominem Seraphim factum, memento quia creator & Dominus Seraphim factus est homo. Ad Contumeliam tuam, ô superbe, qui creatus inter Angelos, inter Angelos stare non meruisti, ecce rex noster novos in terra Angelos fabricaturus advenit. Atque ut tabescat amplius, & livore proprio torquearis; non qualescunque, nec inferiores alicujus ordinis Angelos, sed Seraphim. Audi enim quid ipse loquatur, *Ignem, inquit, veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accendantur?* Vult ergò Seraphim fabricari, ut ibi stent, unde tu corruisti. *Seraphim, inquit, stabans super illud*. Ut quid ergo tu qui mane oriebaris Lucifer, in veritate non stitisti, nisi quia Seraphim non fuisti? Seraphim quippe Ardens vel Incendens interpretatur. Tu vero habuisti miser lucem, sed ardorem non habuisti. Bonum erat tibi si ignifer magis esses quam lucifer nec tam immoderato appetitu lucendi, ut eras frigidus ipse, frigidam quoque eligeres regionem. Dixisti enim: *Ascendam super altitudinem nubium, sedebo in lateribus Aquilonis*. Quid festinas mane oriri Lucifer? quid gloriaris super sidera, quibus aliquando clarius rutilare videris? Brevis omnino erit gloriatio tua. Sequitur sol justitiæ, quem te esse vana simulatione jactabas, cujus fervore pariter & splendore in nihilum redactus omnino dispareas. Frustra quoque paras venturum in fine sæculorum Dominum, tanquam veri solis ortum in damnato illo quem assumpturus es homine prævenire, & extolli super omne quod dicitur aut colitur DEUS: quia & tunc adventus ejus illustratione penitus destrueris.

Quàm melius (& certe non ad insipientiam sibi) Joannes Baptista, siquidem & ipse lucifer fuit, non sua præsumptione, ne ipse fur esset & latro,

De Verbis Esaiæ Prophetæ, Sermo III. 433

latro, sed Dei Patris auctoritate præmissus est ante Dominum. *Ecce, inquit* ^d, *mitto angelum meum ante faciem tuam &c.* Habes & in Psalmo de eodem ^e: *Paravi lucernam Christo meo.* Ille enim erat lucerna ardens & lucens, & voluerunt Judæi ad horam exultare in lumine ejus, sed non ipse. Unde ergo? Ipsum interroga, ipse de se loquatur. *Amicus, inquit* ^f, *sponsi stat, & gaudio gaudet propter vocem sponsi.* Stat ergo Joannes: neque enim arundo est vento agitata. Stat quia amicus, stat quia ardens est, & Seraphim stare describuntur. Vere amicus sponsi, qui procedentis de thalamo suo non æmulatur gloriam, sed parat viam, sed prædicat gratiam: ut & ipse de plenitudine ejus accipere mereatur. Lucet ergo Joannes, tantò utique clarius, quanto amplius fervet, tantò verius, quantò minus appetit lucere. Fidelis lucifer, qui Solis justitiæ non usurpare venit, sed prænunciare splendorem. *Non sum ego* (inquit ^g) *Christus, venit fortior me post me, cujus non sum dignus solvere corrigiam calceamenti ejus.* Et illud: *Ego baptizo vos aqua, ille baptizabit vos spiritu sancto & igne.* Ac si manifestè Lucifer dicere videatur. Quid admiramini intuentes splendorem meum? Non sum ego sol, longè alium videbitis eum: in ejus comparatione tenebræ sum, & non lux. Ego tanquàm fidus antelucanum maturino vos rore perfundo, ille emittet in fervore radios suos, solvet glacies, palludes ficcabit, argentes calefaciet, pauperibus erit pro vestimento. Nec sane dissonat à verbo judicis vox præcursoris, sed manifestè ignem à Ioanne promissum, Christus exhibuit dicens ^h: *Ignem veni mittere in terram.*

Dicas fortassis in igne ut fervorem, sic & splendorem esse. Non contendo, licet fervor ei quodammodo substantialior videatur: ipsum potius audiamus quid magis in igne commendat. *Ignem* (ait) *veni mittere in terram, & quid volo nisi ut ardeat?* Cognovisti certe quid velit. Sed ne illud quidem ignoras, quod vita in voluntate ejus ⁱ, & servus sciens nec faciens Domini voluntatem, plagis plurimis habeat vapulare ^k. Quid lucere festinas? Nondum illud advenit tempus in quo fulgebunt justi sicut sol in regno Patris eorum. Interim perniciosus est iste appetitus lucendi: fervere enim multo melius. Denique si tam vehementer splendorem desideras, quod videri vis, esse curato, & primum quære fervorem, nec dubium quin & splendor adijciatur tibi. Alioquin in cassum laboras; quia vanus splendor, absque fervore. Mutuata aut magis certè simulata lux est quæ non ab igne procedit. Quod autem alienum est, ad modicum poteris usurpare. Erit major confusio, quod non erat tuum, tuum voluisse videri. Luna (ut aiunt) habet absque fervore splendorem, sed & ipsum mutuatur à sole, ideoque tam

^d Luc. 7. d
^e Psal. 131. c
^f S. Joannes lucerna non tantum lucens sed & ardens.
^f Luc. 7. c

^g Ioan. 3. d
Ioannes Christi gloriam sibi non usurpat.

^h Luc. 12. f

ⁱ Psal. 29. b
^k Luc. 12. f

Præposterum splendoris desiderium sine fervore.

Eccli. 27, b tam frequenter, imò & semper mutatur, nec unquam in eodem statu permanet. Sic profectò stultus ut luna mutatur, sapiens permanet ut sol. Ille, inquam, stultus qui in decore suo perdidit sapientiam, id est, qui refriguit in splendore.

Cecidit ergo Lucifer ut fulgur de cœlo; Seraphim verò stabant super illud. Stant plane Seraphim: quia charitas nunquam excidit. Stant attoniti & suspensi in contemplatione sedentes in throno, stant in æterna incommutabilitate & æternitate incommutabili. Tu sedere tentasti ô impie, propterea tui moti sunt pedes, & effusi sunt gressus tui. Filius est qui sedet in throno, Dominus Sabaoth, cum tranquillitate iudicans omnia. Sola sedet Trinitas, quæ sola habet immutabilitatem, sola est apud quam non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio. Seraphim verò stant immutabiles quidem, sed suo modo, non in eius comparatione. Stant extendentes se & intendentes in eum in quem prospicere concupiscunt. Qui sedere præsumpsit, seipso voluit esse contentus, unde solam hodie quoque malitiam esurit: quia solam habet hanc à semetipso. Cum loquitur mendacium, de proprio loquitur; quia mendax est, & pater ejus. Quod audis de verbo mendacij, intellige & de opere malitiæ. Et licet male sibi in malo complaceat, sufficere tamen sibi nunquam poterit nec in ipso. Sola proinde sedet Trinitas summa, quæ sola in se est, & ideo sola vera est: sola se fruitur, sola nullius eget, sola sufficit sibi ipsi.

S E R M O I V.

De Verbis Esaia Prophetæ.

Um dixisset Propheta: *Et Seraphim stabant*: adjunxit deinde & ait: *Sex alæ uni, & sex alæ alteri*. Quid tibi volunt alæ istæ, Fratres? Ergone etiam cum hiems transierit, sedebit rex super solium, volandum adhuc erit & ipsis Seraphim, ut possint diversis occurrere necessitatibus diverforum, ab imminentibus liberare periculis, opem ferre laborantibus, in tribulatione positos consolari? Absit ut in illo æternæ beatitudinis regno necessitas aut periculum aut labor aut tribulatio sit, cui oporteat subveniri. Ad quid ergo tunc alæ? Placet mihi statio illa, omninò sic volo manere, ne aliquid prorsus admitto quo mihi stabilitas illa depercat. Veruntamen icio beate Isaia, quòd Propheta es tu, & spiritum ejus habes qui abundantia pietatis excedit hominum non modo merita, sed & vota. Salva mihi sit illa tam amata stabilitas: jam si quid alæ istæ ad beatitudinem addiderint, non recuso. Credo autem sicut in statione immutabilitatem, sic & in volatu alacritatem promittit, ne videlicet insensibilis